

REGULAMENT
PRIVIND ÎNCHEIEREA CONTRACTELOR DE ACHIZIȚIE/MIXTE DE AERONAVE

APROBAT PRIN DECIZIA NR. 64 din data de 22.03.2018 A DIRECTORULUI GENERAL
AL COMPANIEI NAȚIONALE DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE TAROM S.A.

CAPITOLUL I - DISPOZITII GENERALE

Art. 1. – Domeniu de aplicare

Prezentul regulament privind încheierea de către Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A. (denumită în continuare „TAROM”) a contractelor de achiziție de aeronave (denumit în continuare „Regulamentul”) reglementează condițiile și etapele de parcurs în procesul derulării procedurilor de dobândire de către TAROM a dreptului de proprietate asupra aeronavelor prin achiziție de la producători/operatori economici sau a dreptului de folosință asupra aeronavelor prin închiriere de la producători/operatori economici.

Art. 2. – Scop și principii

Scopul prezentului Regulament constă în asigurarea bunei gestiuni a resurselor financiare și patrimoniului TAROM, prin respectarea pe parcursul efectuării operațiunilor a principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

Art. 3. – Definiții și regim juridic

(1) În sensul prezentului Regulament, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

- a) acceptarea ofertei câștigătoare - actul juridic prin care TAROM își manifestă acordul de a se angaja juridic în contractul de achiziție ce va fi încheiat cu ofertantul a cărui ofertă a fost desemnată câștigătoare;
- b) contract – contract de achiziție sau contract mixt (achiziție și închiriere);
- c) contract de achiziție - contractul cu titlu oneros, încheiat în scris între TAROM, pe de o parte, și unul sau mai mulți producători/operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect dobândirea de către TAROM a dreptului de proprietate asupra unei aeronave în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
- d) contract mixt (achiziție și închiriere) - contractul cu titlu oneros, încheiat în scris între TAROM, pe de o parte, și unul sau mai mulți producători/operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect dobândirea de către TAROM a dreptului de proprietate asupra unor aeronave, precum și a dreptului de folosință asupra altor aeronave, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
- e) documentație de achiziție - documentația ce cuprinde toate informațiile legate de obiectul contractului de achiziție și de procedura de achiziție prin negociere cu publicare prealabilă;

- f) modelul de contract supus negocierii - în procedurile de negociere se va utiliza modelul de contract propus drept standard de IATA, adaptat în funcție de specificul contractării;
- g) ofertant – un operator economic (inclusiv producător) care a depus ofertă în cadrul procedurii de achiziție;
- h) ofertă - actul juridic prin care ofertantul își manifestă voința de a se angaja din punct de vedere juridic într-un contract de achiziție;
- i) procedură de achiziție - etapele ce trebuie parcurse de către TAROM și de către ofertanți pentru încheierea contractului de achiziție/contractului mixt (achiziție și închiriere);
- j) „scris” sau „în scris” - orice ansamblu de cuvinte și cifre care pot fi citite, reproduse și apoi comunicate. Acest ansamblu include și toate informațiile transmise prin poștă electronică și fax;
- k) vicii de formă - acele erori sau omisiuni din cadrul unui document a căror corectare/completare este susținută în mod neechivoc de sensul și de conținutul altor informații existente inițial în alte documente prezentate de ofertant sau a căror corectare/completare are rol de clarificare sau de confirmare, nefiind susceptibile de a produce un avantaj incorect în raport cu ceilalți participanți la procedura de atribuire.
- l) zile - zilele calendaristice, în afara cazului în care se prevede expres că sunt zile lucrătoare. Termenul exprimat în zile începe să curgă de la începutul primei ore a primei zile a termenului și se încheie la expirarea ultimei ore a ultimei zile a termenului; ziua în cursul căreia TAROM a transmis către operatori economici comunicări, notificări, solicitări, informări și altele asemenea, nu este luată în calculul termenului. Dacă ultima zi a unui termen exprimat altfel decât în ore este o zi de sărbătoare legală, o duminică sau o sâmbătă, termenul se încheie la expirarea ultimei ore a următoarei zile lucrătoare.
- (2) TAROM nu este autoritate contractantă, fiind o întreprindere publică (societate pe acțiuni cu capital de stat) care activează pe piața concurențială cu scopul obținerii de profit din efectuarea de operațiuni aeriene civile interne și internaționale și a altor acte și fapte de comerț necesare pregătirii și promovării obiectului de activitate principal și a celor secundare. Obiectul principal de activitate al Companiei este transportul aerian intern și internațional de călători, bagaje, mărfuri și poștă prin curse regulate și charter. Legislația achizițiilor publice (directive europene transpuse prin legi în dreptul intern) nu se aplică societăților care urmăresc realizarea de profit pe o piață concurențială, suportând riscul de câștig și pierdere. În cazul acestor societăți contractele de achiziție sunt guvernate de norme proprii adoptate de organele statutare cu scopul de a asigura în derularea operațiunilor flexibilitate și eficiența reclamate de piața de profil.

Art. 4. – Specificul pieței de profil care determină modul de reglementare a procedurilor de achiziție

(1) Industria transportului aerian a suferit profunde transformări în ultimul deceniu, atât în ceea ce privește apariția unor noi modele de business, cât și în ceea ce privește adaptarea celor tradiționale la noile realități ale pieței, acest trend determinând schimbări și pe piața producătorilor de aeronave de transport civil.

(2) O particularitate a industriei transportului aerian este reprezentată de faptul că piața producătorilor de aeronave comerciale este una extrem de restrânsă, existând practic două mari companii furnizoare de aeronave de transport comercial la nivel mondial (în ceea ce privește aeronavele de dimensiuni mari și foarte mari de tip “single aisle” și “twin aisle”), respectiv firmele Boeing și Airbus.

(3) Se observă în prezent o tendință de consolidare a pozițiilor principalilor doi producători de aeronave de transport civil (Boeing și Airbus) care încearcă asocierea sau preluarea următorilor doi mari producători de aeronave la nivel mondial (Embraer și Bombardier).

(4) De asemenea, mai există câțiva producători emergenți care încearcă să intre pe aceasta piață, precum Suhoi (Rusia), COMAC (China) sau Mitsubishi (Japonia), însă aeronavele acestora sunt fie încă în diverse stadii inițiale de dezvoltare, fie deja în operare fără a înregistra succesul scontat din punct de vedere comercial.

(5) Având în vedere aceste condiții specifice ale pieței de profil, companiile aeriene au la dispoziție un număr restrâns de opțiuni în ceea ce privește numărul producătorilor de aeronave comparativ cu alte industrii (industria transportului auto, feroviar, naval etc.), cererea de cumpărare fiind adesea mai mare decât ofertele de vânzare disponibile, aeronavele fiind înstrăinate conform principiului „*primul venit, primul servit*”. Datorită cererii mari din domeniul privat, producătorii nu sunt interesați să participe la proceduri complicate de ofertare cum sunt procedurile standard practicate de întreprinderile publice. Pentru aceste considerente, pentru a obține cele mai bune condiții contractuale în cazul unei achiziții de aeronave de la producători, este necesară negocierea directă cu aceștia, acțiune care poate dura de la câteva luni la câțiva ani, în funcție de structura și complexitatea contractului și condițiile concrete de piață.

(6) În consecință, în cazul unei achiziții de aeronave de la producători, este necesară aplicarea unor proceduri de achiziție flexibile, cu termene scurte, care să permită negocieri. Procedurile de achiziție trebuie să permită TAROM să-și stabilească și să-și adapteze strategia de negociere și aspectele ce trebuie avute în vedere la formularea criteriilor economice, operaționale, tehnice în vederea obținerii celor mai favorabile condiții contractuale pentru TAROM.

CAPITOLUL II – REGULI PRIVIND ALEGEREA PROCEDURILOR DE ACHIZIȚIE

Art. 5 – Procedurile de achiziție

Procedurile de achiziție reglementate prin prezentul Regulament sunt:

- a) negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de achiziție;
- b) negocierea cu publicarea prealabilă a unui anunț de achiziție.

Art. 6. – Alegerea tipului de procedură de achiziție

TAROM alege procedura de achiziție în funcție de condițiile specifice care justifică demararea unei achiziții de aeronave.

Art. 7 – Demararea procedurii de achiziție

Demararea procedurii de achiziție se face după aprobarea achiziției în conformitate cu prevederile Statutului și ale celorlalte acte care reglementează activitatea TAROM, precum și după desemnarea membrilor comisiei de negociere și a membrilor supleanți.

Art. 8. – Desemnarea comisiei de negociere

(1) TAROM va desemna persoanele responsabile pentru negocierea și evaluarea ofertelor, care se constituie într-o comisie de negociere, condusă de un președinte desemnat din cadrul membrilor comisiei de negociere.

(2) Membrii comisiei de negociere nu trebuie să fie în relații de subordonare ierarhică unii față de alții, în măsura în care structura organizatorică permite acest lucru.

(3) Înlocuirea unui membru al comisiei de negociere cu un membru supleant se va realiza numai dacă persoana care urmează să fie înlocuită nu are posibilitatea, din motive obiective, de a-și îndeplini atribuțiile care rezultă din calitatea de membru al comisiei de negociere.

(4) După producerea înlocuirii prevăzute la alin. (3), calitatea de membru al comisiei de negociere este preluată de către membrul supleant, care își va exercita atribuțiile aferente până la finalizarea procedurii de achiziție.

(5) Comisia de negociere răspunde de desfășurarea tuturor activităților necesare pentru finalizarea achiziției.

(6) Modul de lucru al comisiei de negociere este stabilit de comun acord între membrii acesteia.

(7) Modul de derulare a procesului de evaluare se consemnează în procese-verbale de ședință.

(8) Deciziile comisiei de negociere se iau cu votul a cel puțin 2/3 dintre membrii săi cu drept de vot, cu excepția situațiilor în care divergențele de opinii nu pot fi reconciliate, când deciziile se iau cu votul majorității membrilor.

(9) Fiecare decizie a comisiei de negociere este fundamentată prin identificarea elementelor concrete ale ofertelor în raport cu cerințele definite, după caz, prin documentația de achiziție sau invitația la negociere și prevederile prezentului Regulament.

Art. 9 – Confidențialitatea ofertelor

(1) Pe parcursul desfășurării procedurii va fi respectată obligația de a nu dezvălui informațiile transmise de operatorii economici în cuprinsul ofertelor.

(2) Membrii comisiei de negociere au obligația de a păstra confidențialitatea asupra conținutului ofertelor.

Art. 10. – Publicitatea achiziției

(1) În cazul negocierii cu publicare prealabilă, anunțul de achiziție se publică pe pagina de internet a TAROM. Suplimentar, TAROM poate decide publicarea acestuia în presa scrisă de circulație națională sau internațională sau în alte medii care pot asigura publicitatea adecvată.

(2) Perioada cuprinsă între data publicării anunțului de achiziție, respectiv între data transmiterii invitației de participare și data limită de depunere a ofertelor trebuie stabilită, în funcție de complexitatea contractului de achiziție și de cerințele specifice prevăzute în documentația de achiziție, astfel încât operatorii economici interesați să beneficieze de un interval de timp adecvat și suficient pentru elaborarea ofertelor.

(3) Perioada prevăzută la alin. (2) de mai sus va putea fi prelungită succesiv la decizia TAROM.

(4) Pe pagina de internet a TAROM, anunțul de achiziție va fi păstrat cel puțin până la data limită de depunere a ofertelor.

Art. 11. – Obținerea documentației de achiziție

(1) În cazul negocierii cu publicarea prealabilă a unui anunț de achiziție se va realiza o documentație de achiziție. Orice operator economic interesat are dreptul de a obține documentația de achiziție, în baza unei solicitări scrise adresate TAROM la adresa/detaliile de contact indicate în anunțul de achiziție sau invitația de participare.

(2) TAROM va asigura obținerea gratuită a documentației de achiziție de către orice operator economic interesat care formulează o solicitare scrisă în acest sens, prin punerea la dispoziție a unui exemplar din documentația de atribuire, pe suport de hârtie și/sau pe suport electronic.

(3) În cazuri excepționale, la solicitarea scrisă a operatorului economic, documentația de achiziție va putea fi transmisă prin poștă, caz în care TAROM are dreptul de a solicita operatorilor economici care vor să beneficieze de această facilitate achitarea costului aferent transiterii.

Art. 12. – Comunicarea

(1) Orice comunicare, solicitare, informare, notificare și altele asemenea, prevăzute în prezentul Regulament, va fi transmisă în scris și va constitui parte integrantă din dosarul achiziției.

(2) Comunicarea, transmiterea și stocarea informațiilor se realizează astfel încât să se asigure integritatea și confidențialitatea datelor.

(3) Orice comunicare, solicitare, informare, notificare și altele asemenea poate fi transmisă prin oricare dintre următoarele mijloace:

a) prin poștă electronică;

b) prin serviciu poștal și/sau curierat;

c) prin fax;

d) prin orice combinație a mijloacelor prevăzute la lit. a) - c) de mai sus.

(4) TAROM va putea impune, în documentația de achiziție sau în invitația la negociere, mijloacele de comunicare care vor fi utilizate pe parcursul aplicării procedurii de achiziție. Acestea trebuie să nu restricționeze accesul operatorilor economici la procedura de achiziție.

Art. 13. – Dreptul de a participa la procedura de achiziție

Orice operator economic are dreptul de a participa la procedura de negociere cu publicare prealabilă.

Art. 14. – Interdicții privind participarea la procedura de achiziție

Ofertantul nu are dreptul ca în cadrul aceleiași proceduri de achiziție:

a) să depună două sau mai multe oferte individuale și/sau comune, sub sancțiunea excluderii din procedură a tuturor ofertelor în cauză;

b) să depună ofertă individuală/comună și să fie nominalizat ca subcontractant în cadrul unei alte oferte, sub sancțiunea excluderii ofertei individuale sau, după caz, a celei în care este ofertant asociat.

CAPITOLUL III - REGULI SPECIALE PRIVIND DERULAREA PROCEDURILOR DE ACHIZIȚIE

Art. 15. – Negocierea fără publicare prealabilă a unui anunț de achiziție

(1) TAROM poate derula procedura de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de achiziție în următoarele cazuri:

a) atunci când există oportunitatea achiziționării de aeronave în condiții foarte avantajoase pentru companie, raportat la condițiile pieței de profil la momentul inițierii procedurii;

b) în situația în care TAROM primește din partea unui/unor operator/i economic/i o ofertă/oferte de achiziție în condiții foarte avantajoase raportat la condițiile pieței de profil la momentul primirii ofertei/ofertelor.

(2) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) Comisia de negociere va stabili în prealabil demarării negocierilor și va menționa în invitația de participare la negociere cel puțin următoarele aspecte:

- a) condițiile supuse negocierii;
- b) calendarul negocierii;
- c) perioada de valabilitate a ofertelor;
- d) data și ora-limită stabilite pentru depunerea ofertelor și demararea negocierilor;
- e) adresa la care se transmit ofertele;
- f) adresa la care se derulează negocierile;
- g) limba sau limbile în care se vor derula negocierile.

(3) În situația prevăzută la alin. (1) lit. b) evaluarea preliminară a ofertei/ofertelor se face de către Conducerea executivă, care va decide asupra oportunității constituirii comisiei de negociere.

(4) Comisia de negociere nominalizată va proceda la evaluarea ofertelor primite și, în cazul în care aceasta apreciază că ofertele se încadrează în cazul menționat la art. 15 alin. (1) lit. b), va întocmi un raport de evaluare pe care îl va înainta conducerii executive în vederea luării unei decizii privind oportunitatea acceptării uneia dintre ofertele primite sau, după caz, a respingerii acestora.

(5) În baza deciziei conducerii executive, în cazul acceptării unei oferte, Comisia de negociere va proceda la negocierea contractului/contractelor cu ofertantul a cărui ofertă a fost acceptată.

(6) Rezultatul negocierilor va fi supus aprobării conducerii executive a companiei, Consiliului de Administrație și Adunării Generale a Acționarilor, în vederea încheierii contractului/contractelor și mandatării Directorului General în vederea semnării acestuia.

(7) Prevederile alin. (6) se aplică și în situația prevăzută la art. 15 alin. (1) lit. a).

Art. 16. – Negocierea cu publicare prealabilă a unui anunț de achiziție

(1) Negocierea cu publicare prealabilă a unui anunț se inițiază prin publicarea unui anunț de achiziție de către TAROM pe pagina proprie de internet.

(2) În cazul în care consideră oportun, TAROM poate transmite anunțul de achiziție și anumitor operatori economici.

(3) Ofertanții interesați vor putea obține documentația de achiziție în conformitate cu prevederile din prezentul Regulament.

(4) Perioada cuprinsă între data publicării anunțului de achiziție pe pagina proprie de internet și data limită de depunere a ofertelor trebuie să fie de cel puțin 10 (zece) zile lucrătoare. Prolungirea perioadei se poate face în conformitate cu documentația de achiziție.

(5) Documentația de achiziție va cuprinde cel puțin următoarele informații:

- a) descrierea generală a contractului care se intenționează a se încheia;
- b) condițiile supuse negocierii;
- c) calendarul negocierilor;
- d) factorii de evaluare;
- e) punctajul alocat factorilor de evaluare.

(6) Negocierile se pot derula în runde succesive.

(7) Oferta finală care va întruni cel mai mare punctaj va fi desemnată ofertă câștigătoare.

CAPITOLUL IV - FINALIZAREA PROCEDURII DE ACHIZIȚIE

Art. 17. - Finalizarea procedurii de achiziție

(1) Procedura de achiziție se finalizează prin:

- a) încheierea contractului de achiziție; sau
- b) anularea procedurii de achiziție.

(2) TAROM va încheia contractul de achiziție cu ofertantul a cărui ofertă a fost stabilită ca fiind câștigătoare.

(3) TAROM are obligația de a anula procedura de atribuire a contractului în următoarele cazuri:

- a) dacă nu a fost depusă nicio ofertă care să corespundă necesităților sale;
- b) dacă ofertantul declarat câștigător se află într-o situație de forță majoră sau în imposibilitatea fortuită de a executa contractul;
- c) dacă, din motive financiare sau economice, apărute după momentul inițierii procedurii de atribuire, este imposibilă încheierea contractului de către TAROM.

Art. 18. - Dosarul achiziției

- (1) Dosarul achiziției cuprinde toate documentele emise de TAROM sau primite în legătură cu procedura de achiziție.
- (2) Dosarul achiziției are caracter confidențial. TAROM va asigura confidențialitatea ofertelor primite și a celorlalte informații furnizate de către ofertanți în conformitate cu prevederile legale.

CAPITOLUL V - DISPOZIȚII FINALE

Art. 19. – Intrarea în vigoare a Regulamentului

- (1) Prezentul Regulament intră în vigoare de la data aprobării sale de către conducerea TAROM și înlocuiește orice altă versiune anterioară.
- (2) Procedurile de atribuire în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a prezentului Regulament se finalizează în baza reglementărilor în vigoare la data inițierii acestora.

Art. 20. – Publicarea Regulamentului

Prezentul Regulament se publică pe pagina de internet a TAROM (www.tarom.ro).